

Nota van B&W

Portefeuille M. Divendal
Auteur Mevr. mr. A.G. Kamphuis
Telefoon 511 4872
E-mail: akamphuis@haarlem.nl
SB/BOR Reg.nr. SB/BOR/2007/112450
bijlagen kopiëren A en B
B & W-vergadering van 12 juni 2007

Onderwerp

Ligplaats energieschip de Berezina

Bestuurlijke context

Op 29 maart jongstleden is in de raadsvergadering de motie 'ligplaats voor milieuschip in Spaarne' behandeld. Daarin werd het college opgedragen aan de Stichting Fair Nature ten behoeve van het schip de Berezina een ligplaats te verlenen aan het Spaarne bij het Teylersmuseum. Met deze nota wordt invulling gegeven aan de motie.

De Stichting Fair Nature heeft een aanvraag ingediend voor een ligplaatsvergunning ten behoeve van het schip de Berezina. De Stichting wil de komende drie jaar met en op het schip de Berezina activiteiten op het gebied van – kort gezegd – (schone) energie en milieu ontwikkelen. De activiteiten zullen op diverse doelgroepen gericht zijn en zij zullen actief bij de uitvoering van de diverse deelprojecten betrokken worden.

Op dit moment zijn alle bestaande hiervoor geschikte ligplaatsen in gebruik of bestemd voor andere soorten schepen en scheepvaart. Er is echter aanleiding om desondanks een vergunning te verlenen, vooral ook gelet op de bijzondere doelstelling van het project. Een bestaande ligplaats zal in verband hiermee tijdelijk een andere bestemming krijgen. De Nota aanwijzing oevers moet hierop worden aangepast.

De ligplaatsvergunning wordt in eerste instantie verleend voor één jaar. Na positieve evaluatie in het voorjaar van 2008, kan de vergunning met twee jaar verlengd worden.

Gelet op de bestemming 'water' zoals opgenomen in het geldende bestemmingsplan is voor het neerleggen van de Berezina vrijstelling op grond van artikel 17 WRO vereist.

B&W-besluit:

1. Het college besluit:
 - a. aan de Stichting Fair Nature, onder de in bijlage B. van deze nota genoemde voorwaarden, een ligplaatsvergunning te verlenen ten behoeve van het schip de Berezina, voor de duur van één jaar, lopend vanaf 20 juni 2007;
 - b. in het tweede kwartaal 2008 het project met de Berezina te evalueren; na positieve evaluatie kan de vergunning verlengd worden met twee jaar;
 - c. de Nota aanwijzing oevers hierop aan te passen door toevoeging aan de lijst met aanwijzingen van de tekst *'18a. ter hoogte van het Spaarne huisnummers 19, 21 en 23, een vaste ligplaats voor een vaartuig met educatieve doelstelling. De aanwijzing geldt voor de duur van maximaal drie jaar. Na deze periode vervalt deze aanwijzing'* en de bij de Nota aanwijzing oevers behorende kaart overeenkomstig aan te passen.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. Het besluit wordt gepubliceerd op de besluitenlijst en in de Stadskrant nadat betrokkenen zijn geïnformeerd; de betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. De commissie Beheer ontvangt het besluit van het college ter informatie.

LIGPLAATS ENERGIESCHIP DE BEREZINA

1. INLEIDING

De Stichting Fair Nature heeft een aanvraag voor een ligplaatsvergunning ingediend ten behoeve van het schip De Berezina. Gelet op de bijzondere doelstelling van het project dat de komende drie jaren met en op het schip zal worden uitgevoerd, wil de gemeente graag tegemoet komen aan dit verzoek.

In deze nota zal de achtergrond van de vergunningsaanvraag worden weergegeven. Daarna volgen een korte beschrijving van het huidige ligplaatsenbeleid en de overwegingen, op grond waarvan, in afwijking van het dit geldende ligplaatsenbeleid, een ligplaatsvergunning verleend kan worden. Tot slot aandacht voor het verbinden van een aantal voorwaarden aan de vergunning, de in verband met het verlenen van de vergunning benodigde aanpassing van de Nota aanwijzing oevers en de inpassing in het geldende bestemmingsplan.

2. ACHTERGROND VERGUNNINGSAANVRAAG BEREZINA

De Berezina is een voormalig stoomschip uit 1908 dat, met behoud van authentieke details, in drie jaar tijd wordt omgebouwd tot een 'Energieschip'. De Stichting Fair Nature wil met behulp van het schip via concrete voorbeelden laten zien dat iedereen een bijdrage kan leveren aan het terugdringen van CO2. Het doel van het project en de Berezina is om burgers, schippers, instellingen, scholen het bedrijfsleven en de overheid enthousiast te maken voor duurzame energietechnologieën, het gebruik van alternatieve energiebronnen in plaats van fossiele brandstoffen, energiebesparing en het thema 'water'.

Aan deze doelstelling zal de komende drie jaren invulling worden gegeven door het uitvoeren van ten minste drie deelprojecten:

1. Het Energieschip (2007-2009): in drie jaar tijd zal de Berezina omgebouwd worden tot een emissieloos schip, in samenwerking met het bedrijfsleven, de overheid, kennisinstellingen en scholen. Het schip zal in en buiten Haarlem als 'showcase' voor de nieuwste (duurzame) energietechnologieën functioneren.
2. Berezina goes Berezina (2007): de Berezina gaat van augustus tot en met december 2007 op reis naar de rivier de Berezina in Wit-Rusland. Onderweg zal er aandacht zijn voor duurzaam toerisme en een schone recreatievaart en zal worden aangesloten bij relevante lokale initiatieven.
3. Schoon schip, schoon water (2008-2009): In 2009 moet de recreatievaart aan strenge eisen voldoen ten aanzien van lozing op het oppervlaktewater. In 2008 en 2009 zal de Berezina op tour gaan langs vele jachthavens in Nederland en zullen onderweg nieuwe methoden en technieken gedemonstreerd worden, om zo bewustwording te creëren rond de vervuiling van oppervlaktewater.

De Stichting Fair Nature is gevestigd in Haarlem en wordt gesteund door (lokale) bedrijven en instellingen. De Stichting wil in het kader van het project met de Berezina op zeer korte termijn een educatief samenwerkingsverband aangaan met het Teylers museum. Gelet op de banden van de Stichting met de gemeente, lokale bedrijven en instellingen, scholen en nu ook het Teylers museum, wil de Stichting graag dat Haarlem als 'thuishaven' van de Berezina fungeert. Gelet op het te bereiken doel van het project en de samenwerking met het Teylers museum heeft de Stichting aangegeven graag een ligplaats te verkrijgen op een centrale plaats in Haarlem, in de directe nabijheid van het Teylarsmuseum.

3. BELEIDSKADER LIGPLAATSEN

Het is op grond van de Scheepvaart- en havenverordening verboden om zonder vergunning met een vaartuig een (vaste) ligplaats in te nemen (art. 5 en 6. SHV). Indien een (vaste) ligplaats wordt

ingenomen met een schip dat geëxploiteerd wordt als bedrijfsschip, of als bedrijf tot het per vaartuig vervoeren van passagiers, of het verhuren van vaartuigen, is bovendien een exploitatievergunning benodigd (art. 8 en 9 SHV).

Met de Nota aanwijzing oevers en de bijbehorende kaart is voor de meeste oevers/kades in Haarlem vastgelegd wat het gebruik/de bestemming daarvan is, inclusief de bijbehorende ligplaatsen. In geval van wijziging van, of aanvulling op, de bestaande bestemming van een van de oevers/kades is een aanpassing van deze nota en de bijbehorende kaart noodzakelijk. Op dit moment is er een tekort aan (vaste) ligplaatsen in Haarlem. De Nota aanwijzing oevers is dan ook aan herziening toe. Er wordt naar gestreefd om de nota dit jaar aan te passen en het aantal ligplaatsen voor diverse soorten schepen en watergerelateerde activiteiten – chartervaart, bedrijfsschepen, verhuur van kleine bootjes, rondvaart, pleziervaart e.d. – uit te breiden.

Bij het verlenen van een ligplaatsvergunning moet tot slot ook bekeken worden of dit – voor zover er een bestemmingsplan is – binnen het geldende bestemmingsplan past. Indien het niet in het bestemmingsplan past, dan is een vrijstellingsprocedure op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening noodzakelijk (artikel 17 of 19 WRO).

4. AFWEGINGSKADER

Op dit moment zijn alle voor deze aanvraag relevante bestaande vaste ligplaatsen voor vaartuigen in gebruik. De aanvraag voor een ligplaatsvergunning ten behoeve van de Berezina zou op basis hiervan eigenlijk afgewezen moeten worden. Bij het afwijzen van een vergunningsaanvraag op basis van bestaand beleid, dient echter ook bekeken te worden of er aanleiding bestaat om af te wijken van het bestaande beleid. In dit specifieke geval kunnen in ieder geval de volgende zaken bij deze belangenafweging betrokken worden:

Klimaat- en milieubeleid

Het schip en de geplande deelprojecten, die de komende drie jaren op en met de Berezina uitgevoerd worden, passen uitstekend binnen het klimaat- en milieubeleid van de gemeente Haarlem. De uitvoering van het project kan een positieve bijdrage aan (de doelstellingen van) dit beleid leveren: door de aanpassing van het schip zelf tot emissieloos schip, het informeren en enthousiasmeren van diverse doelgroepen voor, en het tonen van, (nieuwe) technologische toepassingen voor duurzame energie, het gebruik van ‘nieuwe’ energiebronnen en het vragen van aandacht voor deze technieken, voor energiebesparing en het thema ‘schoon water’ in zijn algemeenheid. De activiteiten zullen bovendien plaatsvinden in samenwerking met (lokale) bedrijven, scholen en kennisinstellingen.

Educatieve, niet-commerciële doelstelling

De Stichting Fair Nature heeft aangegeven dat gedurende de looptijd van het project in Haarlem er geen bedrijfsmatige en/of commerciële activiteiten ontwikkeld zullen worden met, op of bij De Berezina in het water van Haarlem. Het schip wordt niet gebruikt als bedrijfsschip of voor een rondvaartbedrijf en er wordt geen geld gevraagd voor het bezoeken van of varen op de Berezina. Het oogmerk van het project met de Berezina is duidelijk niet het maken van winst, maar educatie op het gebied van thema's als (duurzame) energietechnologieën, het klimaat en schoon water. Voor het neerleggen van de Berezina is derhalve geen exploitatievergunning op grond van de Scheepvaart- en havenverordening noodzakelijk.

Samenwerking Teylers museum

De Stichting Fair Nature zal een educatief samenwerkingsverband aangaan met het Teylers museum. Gelet op hetgeen in het Teylers museum tentoongesteld wordt en het doel van het project met De Berezina is dit een voor de hand liggende samenwerking. Beide organisaties zullen in het museum respectievelijk op de Berezina informatie over elkaar verschaffen.

Tijdspad

De Stichting Fair Nature wil uiterlijk aan het begin van de zomer starten met het uitvoeren van het project. De voorbereidingen daarvoor bevinden zich reeds in een vergevorderd stadium. De officiële start is voorzien voor eind juni. Het eventueel verlenen van de ligplaatsvergunning zou in dit geval dan ook niet kunnen worden uitgesteld tot de herziening van de Nota aanwijzing oevers gereed is en in dat kader nieuwe ligplaatsen gecreëerd zijn. Gevolg van het uitstellen van het verlenen van een ligplaatsvergunning zou namelijk betekenen dat de Stichting voor de Berezina een andere gemeente tot thuishaven zal maken.

Mogelijkheid ligplaats

Voor de vraag of op korte termijn ten behoeve van De Berezina een ligplaatsvergunning verleend kan worden is het uiteraard ook van belang of er op korte termijn überhaupt een geschikte ligplaats voorhanden is. Bij het zoeken naar een mogelijke ligplaats is met de volgende zaken rekening gehouden: de ligplaats – inclusief de walkant – moet aan de geldende nautische en civieltechnische vereisten voldoen; de Stichting zoekt weliswaar ten behoeve van De Berezina een vaste ligplaats als thuishaven, maar zal niet het hele jaar in Haarlem liggen; er is geen exploitatievergunning nodig en er vinden geen bedrijfsmatige activiteiten op of bij De Berezina plaats; er zijn geen voorzieningen of aanpassingen nodig op of aan de walkant; de belangen van direct omwonenden; het belang van het neerleggen van de Berezina moet kunnen opwegen tegen het tijdelijk verloren gaan van de huidige bestemming van de aan De Berezina ter beschikking te stellen ligplaats.

De zoektocht heeft geleid tot een mogelijke ligplaats op de locatie zoals aangegeven op bijlage A: oostzijde Spaarne, ter hoogte van Spaarne huisnummers 19, 21 en 23.

Het neerleggen van de Berezina op deze locatie doorkruist de belangen die de Scheepvaart- en havenverordening en de nota aanwijzing oevers beogen te dienen en de belangen van belanghebbenden niet op onaanvaardbare wijze. Er is bijvoorbeeld sprake van een ‘tijdelijke’ ligplaats, dat wil zeggen voor maximaal drie jaren, de duur van het project. Bovendien zal het schip lang niet altijd op de locatie aanwezig zijn en er valt er geen overlast te verwachten. Tot slot kan nog worden opgemerkt dat er sprake is van een project en een schip, waarvoor momenteel geen vergelijkbare aanvraag voor een ligplaats ligt.

Alle argumenten en belangen in aanmerking nemend is er in dit specifieke geval voldoende reden om, vooruitlopend op de aanstaande herziening van de Nota aanwijzing oevers, de gevraagde ligplaatsvergunning te verlenen.

5. DE LIGPLAATSVERGUNNING

De ligplaatsvergunning zal in eerste instantie voor één jaar verleend worden. In het tweede kwartaal van 2008 zal een evaluatie plaatsvinden, waarbij de ervaringen en activiteiten met De Berezina van het afgelopen jaar en de voor 2008 en 2009 geplande (nieuwe of veranderde) activiteiten bekeken zullen worden in het licht van de overwegingen om de ligplaatsvergunning te verlenen. In dat kader zal de gemeente de Stichting Fair Nature om een schriftelijk verslag vragen van alle in het kader van de doelstelling ondernomen activiteiten met en op de Berezina. Indien deze evaluatie positief uitvalt, bestaat de mogelijkheid om de vergunning nog eens met twee jaren te verlengen tot een totaal van drie jaren, te weten de duur van het project.

Aan de ligplaatsvergunning wordt een aantal nadere voorwaarden verbonden (artikel 5 lid 3 Scheepvaart- en havenverordening). Zie bijlage B. De ligplaatsvergunning zal in ieder geval gekoppeld moeten worden aan de nog te verkrijgen tijdelijke vrijstelling van het bestemmingsplan (zie onder 7), wordt deze niet verleend, of kan deze niet in stand blijven in een bezwaar- of gerechtelijke procedure, dan kan ook de ligplaatsvergunning niet in stand blijven.

De activiteiten die gepaard gaan met het ombouwen van het schip (deelproject 1.), mogen niet op de ligplaats zelf worden uitgevoerd en vallen nadrukkelijk niet onder de vergunning. De Stichting heeft toegezegd dat deze activiteiten zullen worden uitgevoerd op een daartoe geschikte scheepswerf.

Uitsluitend noodreparaties mogen op de ligplaats zelf worden uitgevoerd (artikel 19 Scheepvaart- en Havenverordening).

De ligplaatsvergunning zal worden gezonden aan de aanvrager en tevens worden gepubliceerd in de mededelingenrubriek van de Stadskrant. Tegen het verlenen van de vergunning is bezwaar mogelijk door belanghebbenden

6. AANPASSING NOTA AANWIJZING OEVERS

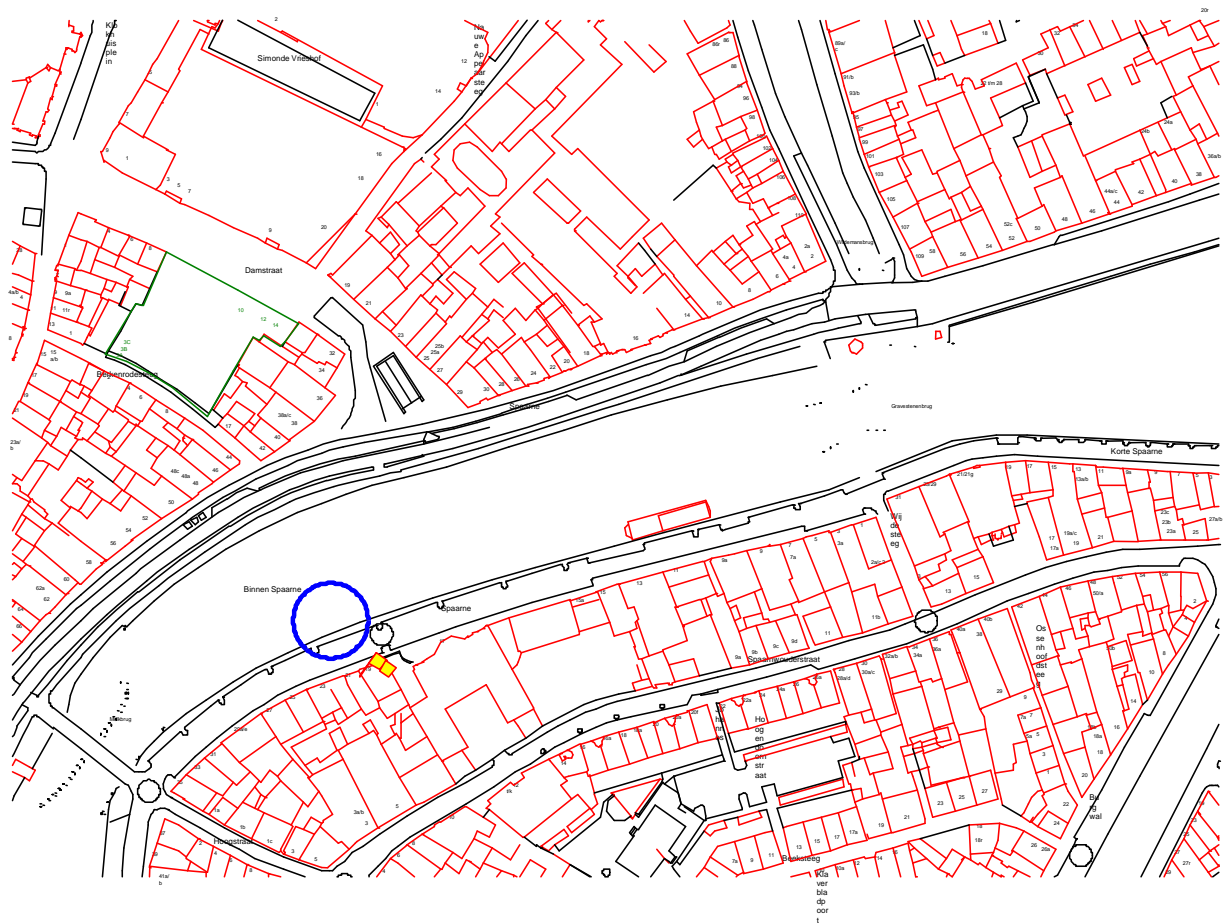
De ligplaats waarvoor een ligplaatsvergunning verleend wordt, valt momenteel krachtens de Nota aanwijzing oevers onder de bestemming ‘tijdelijke ligplaats doorgaande recreatievaart’ (nr. 18: (...) van Houtmarkt tot aan Zomervaart, oostzijde Spaarne: ligplaatsen voor de doorgaande recreatievaart). In verband met het verlenen van de ligplaatsvergunning moet deze bestemming voor de locatie ter hoogte van het Spaarne huisnummers 19, 21 en 23 – maximaal voor de duur van de ligplaatsvergunning ten behoeve van de Berezina – tijdelijk gewijzigd worden.

De huidige bestemming van het stuk kade ter hoogte van Spaarne nrs 19, 21 en 23 (oostzijde Spaarne) wordt gewijzigd, door toevoeging aan de aanwijzingenlijst in de Nota aanwijzing oevers van de tekst ‘18a. ter hoogte van het Spaarne huisnummers 19, 21 en 23 een vaste ligplaats voor een vaartuig met een educatieve doelstelling. De aanwijzing geldt voor de duur van maximaal drie jaar. Na deze periode vervalt deze aanwijzing’.

7. INPASSING IN HET GELDENDE BESTEMMINGSPLAN

De vaste ligplaats en het schip komen binnen de bestemming ‘water’ te liggen (art. 13 van het bestemmingsplan Burgwal). Gelet op het gebruik en de doelstelling van de ligplaats/het schip kan niet afdoende worden onderbouwd dat deze past binnen de bestemming (vaar)water. Er is dan ook vrijstelling van het bestemmingsplan nodig. Omdat het hier gaat om een ligplaats(vergunning) met een uiteindelijke duur van minder dan 5 jaren, kan volstaan worden met vrijstelling op grond van artikel 17 Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Tegen de eventueel verleende vrijstelling is (rechtstreeks) beroep mogelijk.

BIJLAGE A. PLATTEGROND

BIJLAGE B. VOORWAARDEN LIGPLAATSVERGUNNING

De ligplaatsvergunning wordt gekoppeld aan de te verkrijgen tijdelijke vrijstelling, zoals benodigd op grond van artikel 17 WRO. Indien de vrijstelling niet wordt verleend, of na verlening niet in stand kan blijven, vervalt de ligplaatsvergunning.

Het schip mag op het water van Haarlem niet permanent of tijdelijk bewoond worden, of anderszins als nachtverblijf gebruikt worden, ook niet voor recreatieve doeleinden.

Het schip mag gedurende de looptijd van de ligplaatsvergunning op het water van de gemeente Haarlem niet als bedrijfsvaartuig of (als onderdeel van een) bedrijf voor rondvaart of verhuur, of anderszins voor commerciële doeleinden gebruikt worden.

In verband met het voorkomen van overlast voor de direct omwonenden mag het geluidsvolume van de stroomvoorziening de 40 decibel niet te boven gaan.

Verbouwingen, reparaties e.d. – behoudens kleine reparaties en aanpassingen aan de binnenzijde van het schip, welke zonder overlast voor de directe omgeving kunnen worden uitgevoerd – mogen niet op de ligplaats zelf worden uitgevoerd.

Voor het innemen van de ligplaats is havengeld verschuldigd. De Havendienst zal dit bedrag in rekening brengen bij de Stichting Fair Nature.

Indien de Stichting Fair Nature in verband met bijzondere activiteiten of festiviteiten voor één tot enkele dagen de ligplaats direct achter de Gravestenenbrug, westzijde Spaarne bij het Teylersmuseum, wenst in te nemen, dient de Stichting hiertoe minimaal één week van te voren onder opgaaf van redenen een verzoek in bij de Havendienst.

Het is verboden vuilwater te lozen in het oppervlaktewater. Lozen van vuilwater is tegen betaling bij het Havenkantoor mogelijk.

Alle namens de directeur van de Sector Stadsbeheer, door de Havendienst of medewerkers van politie of brandweer gegeven aanwijzingen dienen terstond te worden opgevolgd.

Vergunninghouder vrijwaart de gemeente Haarlem van alle aanspraken op schadevergoeding van derden, die het directe gevolg is van het gebruik maken van deze vergunning.

Tijdens het varen door Haarlem dient het schip vanaf 18.00 uur aan te sluiten bij de konvoien die volgens het openingsregiem door de bruggen gaan.

Noodtrapjes aan de kademuur moeten ten alle tijde vrij te blijven.